

ČIGAV ŠKOF?

Kot poroča tržaški italijanski dnevnik, se bodo v ponedeljek, 1. novembra, zbrali na glavnem občnem zboru v Rimu prebežniki, organizirani v tako imenovanem »Združenju Istranov — svobodni provinci v izgnanstvu«. Zborovanja se bodo baje udeležili »ezuli«, ki prebivajo v Trstu in se bodo v Rim odpeljali s posebnimi vlaki, ter tudi tisti, ki biva-
jo drugod po Italiji in v inozemstvu. Shod bo na rimskem Forumu, ki ga je za to priložnost dala na razpolago rimska občina; predvidene pa so še druge svečanosti, kot na primer polaganje vencev na grob neznanega junaka, na spomenik padlim za domovino itd.

Trenutek in kraj, ki so ju prebežniki izbrali, dovolj jasno kaže, s kakšnimi željami in s kakšnimi nameni in cilji je shod organiziran. Opozoriti hočejo italijansko javnost in izvajati pritisk na vlado ter na politične sile, da je še vedno odprto vprašanje vzhodne državne meje, da obstajajo torej med Italijo in Jugoslavijo določeni odprti računi, ki bi jih slednja morala poravnati.

Četrto stoletje je že poteklo, odkar so ti ljudje zapustili svojo zemljo in medtem je država s pomočjo najrazličnejših zakonov in drugih ukrepov vsem omogočila, da so se popolnoma vključili v splošno družbeno in gospodarsko življenje. Ustanovljena je na primer bila posebna organizacija, ki jim je zgradila moderna stanovanja, pri namestitvah in sploh pri zaposlovanju pa imajo določene prednosti in olajšave, ki se včasih zdijo kot prava diskriminacija v primeri z ostalimi državljani. Zato ti ljudje nimajo danes svojih posebnih problemov in resnici na ljubo je treba reči, da se večina njihove mlajše generacije tudi ne gre več beguncev. Ostali so samo posamezniki, ki si zaradi svojih posebnih računov ali iz psiholoških in drugih kompleksov prizadevajo, da se ohranijo pri življenju najrazličnejše »svobodne province v izgnanstvu« in razne »svobodne istrske občine«, katerih »raison d'être« je izrazito politične, morda celo strankarske narave, saj vemo, kako so ti ezulski rezervati služili doslej kot lovišče za glasove v prid kandidatom določenih strank pri raznih političnih in drugih volitvah.

Napovedani rimski shod nima in ne more imeti drugega namena od tistega, ki smo ga omenili zgoraj, s čimer pa se med drugim neposredno vključuje v splošno strategijo fašistične stranke in konservativne desnice, ki jima vprašanje vzhodnih državnih meja služi kot bojni konjiček oziroma kot taktično sredstvo v boju proti sedanjemu demokratičnemu redu, za dosego oblasti in vzpostavitev svoje-
ga družbenega in političnega reda.

Kot demokrati in kot pripadniki slovenske narodne skupnosti v Italiji moramo zato vse to delovanje in vse to rovarjenje najodločneje obsojati, kajti na dlani je, da vnašata resno in hudo motnjo ne samo, kar zadeva odnose med dvema sosednjima državama, temveč hudo izpodkopujeta tudi napore za mirno in prijateljsko sožitje med itali-

Kitajska v OZN - jedro tretjega bloka?

V začetku tega tedna je glavni zbor Združenih narodov z glasovanjem odločil, da se komunistična Kitajska sprejme za članico. Istočasno je izključil iz Organizacije Združenih narodov takoimenovano »nacionalistično« Kitajsko, t. j. Formozo. Da bo komunistična Kitajska sprejeta, je bilo vnaprej gotovo, odkar so se Združene države nehale upirati njeni vključitvi v OZN (ravno tiste dni je bil Nixonov svetovavec Kissinger spet v Pekingu), ni pa bilo gotovo, da bo izključena Formoza. Združene države so se namreč kljub svoji novi politiki do komunistične Kitajske trudile, da bi ostala Formoza, s katero imajo zavezniško pogodbo, članica OZN.

S pristopom komunistične Kitajske (seveda mora zdaj ta dejansko pristopiti) je bila odpravljena anomalija, da v svetovni organizaciji držav ni bila zastopana država, ki ima največ prebivalcev na svetu, med 700 in 800 milijoni (natančno število ni znano niti kitajskim statističnim uradom). Še bolj čudno je bilo, da je bila Formoza v imenu Kitajske članica Varnostnega sveta Združenih narodov, da je torej taka politično in vojaško šibka država brez pravega državnega naroda igrala (seveda le formalno) vlogo ene od petih največjih svetovnih sil, vedno v imenu »prave« Kitajske. Te fikcije je zdaj konec. V varnostnem svetu bo odslej sedel predstavnik komunistične Kitajske, kot je dal Ču En Lai

že vedeti. Drugo vprašanje je seveda, kaj bo tam počel, to je, če bo delal za mir.

Do tu je vse v redu. Ne zdi se pa v redu, da je masa držav tretjega in komunističnega sveta izključila iz Združenih narodov Formozo, kajti jasno je, da jo je izključila glede na njen režim, ki ni in ne more biti vseč komunističnim Kitajcem, pa tudi ne demokratom. Toda to ni kriterij za izključevanje iz Združenih narodov. Če bi izključili iz Združenih narodov vse »nesimpatične« države in režime, desničarske in levičarske diktature, bi ostalo v OZN le malo »simpatičnih« in »čistih« demokracij. Nevarno je, da postane primer Formoze precedens in da bo glasovalni stroj v Stekleni palači še večkrat zadržal in »izključeval« tiste, ki kakšnemu taboru ne bodo všeč. To pa se zna zgoditi tudi kaki demokratični državi, glede na to, da imajo, kot rečeno, večino v OZN diktature. Po isti »kitajski« logiki ne bi smela postati članica Združenih narodov ena od obeh nemških držav, ena od obeh Korej, eden od obeh Vietnamov, eden od obeh Jemenov itd. V vsakem primeru bi moral ostati zunaj seveda šibkejši. In v tem je tisto, kar vzbuja v tej zadevi pomisleke.

Obstaja nevarnost, da se bo zdaj, s Kitajsko v Združenih narodih in v Varnostnem svetu, svet še bolj razdelil na bloke, kot je bil razdeljen doslej. Poleg ameriškega in

(Nadalj. na 5 strani)

Ljudsko štetje - druga faza

V sredo so dela pri ljudskem štetju prešla v drugo fazo. Popisovalci so namreč začeli dvigati popisnice pri posameznih družinah in svoje delo morajo zaključiti do 10. novembra. Večina družinskih poglavarjev je prav gotovo že izpolnila obrazce, ki jih je bila prejela. Prepričani smo, da je na vprašanje, ki nas

jansko večino in slovensko manjšino in resno ogrožata vse, kar je bilo v tej smeri doseženo.

V programu rimskega shoda tudi beremo, da bo maševal na prostem tržaški škof Santin. Iz razlogov, ki smo jih pravkar navedli, je treba njegovo prisotnost v Rimu imeti za izrazito politično dejanje, ki ga zato ne moremo niti odobravati niti opravičevati, ker je pristransko in celo polemično ter žaljivo za precejšen del vernikov njegove škofije. Škof Santin je s to odločitvijo ponovno dokazal svojo pristranost in se čudimo, da njegovi nadrejeni pri tem molče kot grob. Ali se ne zavedajo, kako vse to škoduje ugledu katoliške Cerkve? Koliko časa se bomo še spraševali, čigav škof je pravzaprav msgr. Santin?

D. L.

Slovence najbolj zanima — to je na vprašanje o jezikovni pripadnosti — odgovorila tako, kot jim je velela njihova narodna dolžnost in kot je v skladu z njihovo častjo in dostojanstvom.

Da bi pri ponovnem obisku popisovalca ne prišlo do kakih nevednosti, je prav, da tu damo še nekaj nasvetov, kako naj se ravnamo.

Slovenskim družinskim poglavarjem svetujemo, naj oddajo popisovalcu obrazec v slovenskem jeziku, ki so ga izpolnili in tudi podpisali. Popisovalec, ki pozna slovenski jezik, bo lahko takoj prevedel slovensko izpolnjeni obrazec in ga prepisal na italijansko popisnico. Če smo prepričani, da je prevod točen, lahko italijanski obrazec tudi podpisemo. Če pa imamo najmanjši dvom, je najbolje, da oddamo italijanski obrazec brez podpisa in ne da bi ga izpolnili, kajti v tem primeru bodo za prevod in overovitev podpisa na slovenskem obrazcu poskrbeli na pristojnem občinskem uradu.

Če nismo dobili slovenskega obrazca, ga lahko še zahtevamo od popisovalca; če pa ga nikakor ne moremo dobiti, svetujemo, da italijanski obrazec izpolnimo v slovenščini in ga podpisemo.

RADIO TRST A

♦ **PONEDELJEK**, 1. novembra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Godalni orkestri. 9.00 Sv. maša. 9.45 Glasba za harfo. 10.00 V prazničnem tonu. 10.55 Gershwin: Amerikanec v Parizu. 11.15 A. Marodič: »Smeh in solze«. Otroška igra. 12.10 Pomenek s poslušavkami. 13.30 Melodični album. 14.45 Koncert Slovaškega komornega orkestra. 15.15 M. Mahnič: »Kmerčki rekvijem«. Drama v dej. 16.05 Pipolove in Mirtove skladbe. 16.40 Bruckner: Simfonija št. 8 v c molu. 18.00 Ne vse, toda o vsem. 18.10 Recital basista Stabeja: pri klavirju Lipovšek. Lovce: Trije samospevi; Dva spirituala. 18.30 slavni dirigenti: Sergio Kusevitsky. 19.10 Odvetnik za vsakogar, pravna, socialna in davčna posvetovalnica. 19.20 Skladbe za čembalo. 19.40 »Monteverdi-Chor« iz Hamburga. 20.00 Športna tribuna. 20.30 Chopinove Nocturne izvajata pianisti Rubinstein. 21.00 Šatjimbek Apilov: »Pričakovanje«, novela. 21.20 Papandopulo: Sinfonietta. 21.45 Slovenski solisti. 22.00 Suita za komorni orkester. 22.40 Iz Webernovega opusa.

♦ **TOREK**, 2. novembra, ob: 7.00 Koledar. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Žalostinke izvajata Cerkveni zbor iz St. Mavra. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 13.30 Bacherinijeve in Borodinove skladbe. 17.00 Tartini: Sonata št. 12 v g duru. 17.20 Simfonična glasba. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Komorni koncert. 18.55 Recital sopranistke Berce Košuta, na harmonij igra Mamolo. Durantovi in Smareglievi samospevi. 19.10 Pesniški svet Srečka Kosovela »Ekstaza smrti«, pripr. M. Kravos. 19.20 Drobne skladbe Primoža Ramovša. Ramovš: 3 mali pastori za flauto in spineto; 3 nočni za flauto in vibrafon. Izvajajo: flavtist Pahor, na spineto Slamova in vibrafonist Zanetovih. 19.30 Nekoč je bilo... 19.45 Spirituals. 20.00 Šport. 20.35 Wagner: »Parsifal«, opera.

♦ **SREDA**, 3. novembra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Izbor znanih melodij. 9.00 Sv. maša. 9.45 Glasba za orgle. Igra Schweitzer. 10.00 Praznično glasbeno vozilo. 11.00 Simfonična dela tržaških avtorjev. Mirk: Vidojka, uvertura. Orkester Glasbene Matice v Trstu vodi Kjuder. 12.10 Liki iz naše preteklosti. 13.30 Glasba po željah. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.30 V. Calvino: »Izpoved Franciški«. Radijska drama. 16.10 Glasbeni vrtljak. 17.20 Za mlade poslušavce: Ansambli na Radiu Trst - Slovensčina za Slovence - Kako in zakaj. 18.15 Pevce dneva: Mino Reitano. 18.30 Lionel Hampton and his jazz group. 18.50 Duo Merni-Picotti. Schumannovi in Brahmovi samospevi. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Tržaški motivi. 19.40 Moški zbor »Mirko Filej« iz Gorice. 20.00 Šport. 20.30 Simf. koncert. Vodi Cuderman. Sodelujeta sopr. Gorenc in basist Stabej. V odmoru 20.30 Za vašo knjižno polico. 21.30 Večer romantičnih melodij. 22.05 Zabavna glasba.

♦ **ČETRTEK**, 4. novembra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 9.00 Pesmi 1. svetovne vojske. 9.20 Folklor z vsega sveta. 10.00 Casella: Hissa solemnis »Za mir«. 11.19 »The Hollyridge Strings«. 11.30 Pesmi za vas. 12.10 Pod farnim zvonom župne cerkve v Mačkovičah. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Kitarist Lavrenčič. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.55 Glasba iz filmov in revij. 16.30 Recital pianista Krpana. 16.50 Robbiani in njegovi solisti. 17.20 Za mlade poslušavce: Disc-time - Slovarček znanosti - Ne vse, toda o vsem. 18.15 Plešite z nami. 18.45 Glasbeni cocktail. 19.10 Pisani balončki. 19.30 Vam ugaja jazz? 19.40 Zbor »G. Verdi« iz Ronk. 20.00 Šport. 20.30 SŠ Slataper: »Moj Kras«. 21.45 Sladbe davnih dob. 22.05 Zabavna glasba.

♦ **PETEK**, 5. novembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 G. Bartolozzi: Otrok v prvih letih svojega razvoja. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Sodobni slovenski skladatelji. 19.10 Slovenski narečni dokumenti - »Slovenski katekizmi na Čedajskem do srede 19. stoletja«. 19.20 Novosti v naši diskoteki. 19.40 Moški vokalni kvartet »Zvonček«. 20.00 Šport. 20.35 Gospodarstvo in delo. 20.50 Kocert operne glasbe. 21.50 Folklorne plesi. 22.05 Za Zabavna glasba.

♦ **SOBOTA**, 6. novembra, ob: 7.30 Koledar. 7.05 Slovenski motivi. 7.30 Jutranja glasba. 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 V spomin Venu Pilonu, pripr. M. Bambič. 13.30 Glasba po željah. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.55 Avtoradio - oddaja za avtomobiliste. 16.10 Album operet. 18.50. 17.20 Dialog - verske aktualnosti v evropskem tisku. 17.30 Za mlade poslušavce: Disc-time - Vaše čtivo - Moj prosti čas. 18.15 Umetnost. 18.30 Koncertisti naše dežele. 18.50 Poker orkestror. 19.10 Družinski obzornik. 19.40 Zbor »Slovenskih Madrigalistov«, vodi Bole. 20.00 Šport. 20.50 Zbrane balate »Leonora«. 21.30 Vabilo na ples. 22.30 Zabavna glasba.

»Mentalità meschina«

Tokrat je načel problem dvojezičnih, oziroma enojezičnih tabel in napisov po tržaškem ozemlju italijanski tržaški dnevnik, ki je v svoji torkovi številki objavil fotografijo ene izmed pomazanih tabel z urniki maš in pismo nekega svojega bralca s tem v zvezi.

O teh tablah se je v našem tisku že veliko pisalo, zlasti »Mladika« je pred časom objavljala pisma bralcev, ki so se zavzemali za to, da bi bile tudi te table dvojezične vsaj v vaseh, kjer so maše samo v slovenskem jeziku, ali pa kjer so v obeh jezikih. Kljub raznim protestom in zahtevam so omenjene table ostale tam, kakor jih je škofija naročila, tržaška provinca plačala in ANAS zabil v zemljo. Pred kakim tednom pa smo opazili, da so vse table po slovenskih vaseh in menda tudi v tistih predelih Trsta, kjer živijo Slovenci, prekrite z rdečo barvo; točneje, prekrito so samo italijanski napisi na njih.

Lahko bi se tudi strinjali z neznanim piscem članka v »Piccolu«, da tak način boja ni ravno najprimernejši in na zavidljivi civilizacijski višini, toda če je to edini jezik, ki ga razumejo določeni politični in kot zgle-da tudi cerkveni krogi, potem je pač razumljivo, da se med prizadeto etnično manjšino najde kdo, ki spregovori tak »razumljivejši« jezik. Čudno je le to, da se je treba tega »jezika« učiti toliko let! Menda smo Slovenci v vseh povojnih letih dovolj jasno opazovali javnost na krivice in zahtevali svoje pravice s sprejemljivimi, civilizacijskimi in legalno dopustnimi sredstvi, ki so dovoljena v svobodi mišljenja in izražanja. Koliko naših zahtev je na tak način zvođenelo in se izgubilo?

Ko pa kdo nastopi odločneje pred javnostjo, pokaže, po mnenju neznanega članka »duhovno revščino, šovinizem, intoleranco in protinacionalna čustva«. To naj bi bila logika: protestirati proti samo italijanskim napisom v slovenskih vaseh je šovinizem, packati in mazati slovenske napise na partizanskih spomenikih in po slovenskih cerkvah, to je pa delo usmiljenja in izraz posebne pietete do prijateljskih odnosov med narodi.

Vse kaže, da so nekateri ljudje, kljub močnim duhovnim premikom in kljub novim kohezijskim težnjam današnje družbe,

ostali z zaprtimi očmi v zaklenjenih malenkostih svojega pretiranega egocentrizma in individualizma. In ta zaslepljenost jih utegne pripeljati v tako smešno situacijo, da nam po 25 letih odkritega in prikrita boja proti vladajočemu fašizmu in po naslednjih 25 letih vztrajnega boja z oblastmi za svoje osnovne človečanske pravice nekdo nedolžno, nedolžno svetuje, naj se namesto packanja tabel slovenska manjšina raje zavzame za svoje pravice pri odgovornih oblasteh. Tako bomo morda celo dočakali dan, ko se bo kdo začudil, zakaj se ne obrnemo na pristojna mesta za ureditev našega šolstva, našega gledališča, za slovenščino v javnih uradih, na televizijskih oddajah, na popisnih polah in tako dalje. Zdi se mi, da bo marsikdo z zadoščenjem hodil mimo pomazanih krivičnih tabel, dokler se bo za tako hlinjeno nedolžnostjo skrivala čisto navadna poteza izigravanja.

Za konec pa še to. Tudi mi se strinjamo z neznanim člankarjem, da bi bila na mestu kakšna raziskava o teh »mašnih« tablah, recimo, kako je do njih prišlo in zakaj so samo v italijanskem jeziku. Strinjamo se tudi, da bi bilo treba vse sedanje pomazane table zamenjati z novimi, seveda dvojezičnimi, sicer se bodo vse lepe besede o žalitvi naroda in vse lekcije o civilizaciji vrstile k izhodišču. Sožitje in prijateljstvo med tukaj živječima etničnima skupinama pa bo ostalo slej ko prej na psu.

♦ ♦ ♦

Politična plima

Prvi val visoke plime je naznanjal obisk Nixonovega političnega svetovalca Kissingerja v Pekingu. Ta tajnostni diplomat je pripravi pot za obisk ameriškega predsednika pri Mao tse tungu ali njegovemu namestniku. Zbližanje med svetovnimi velesilama Kitajsko in ZDA je gotova stvar. S tem v zvezi je tudi privolitev OZN za vstop Kitajske v to mednarodno organizacijo. Po dvaindvajsetih letih odsotnosti je ljudska republika Kitajska postala enakopravna članica Organizacije Združenih narodov. Dosedanja članica, nacionalistična Kitajska ali Formoza, pa je bila izključena.

Za ta predlog je glasovalo 76 držav, proti je bila 35, 17 se jih je vzdržalo. Čangkajšek, predsednik Formoze (15 milijonov prebivalcev), je dejal, da bo zasedel Kitajsko (700 milijonov ljudi). V Pekingu pa si seveda manj roke.

Med živahne tedenske politične dejavnosti spada tudi obisk Brežnjeva, generalnega sekretarja KPSZ, pri Pompidouju, francoskemu državnemu poglavarju. Oba državnika sta podpisala načelen sporazum o prijateljstvu med obema državama, marsikatero točko pa sta pustila ob strani. Drugi sovjetski predstavnik Kossigin pa je odletel na politični obisk k Fidelu Castru na Kubo, kamor je prišel iz Kanade, kjer je opravil devetdnevni obisk in kjer je tudi doživel atentat na lastno osebo.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Crispi 54 - tel. 77-21-51

SEJA MEŠANE KOMISIJE

Mešana italijansko - jugoslovanska komisija, predvidena po londonskem sporazumu, je končala v Beogradu svoje osemnajsto redno zasedanje.

Seje sta vodila, kot že več let, za italijanski del minister Milesi Ferretti, jugoslovansko zastopstvo pa minister Zvonko Perišić.

Pri razpravah, ki so potekale v zelo prijateljskem duhu, so ugotavljali, kaj se je od zadnjega zasedanja dalje izvršilo v prid narodnim manjšinam na obeh straneh meje.

Zastopniki so govorili in se domenili o uvedbi krajevne toponomastike na obeh straneh, nadalje o prostem kulturnem razmahu in o šolstvu.

Domenili so se tudi o nadaljevanju študijskih seminarjev, kot so že bili lani in predlanskim.

V razpravi je bilo tudi preskrbovanje knjižnic s knjigami. Dogovorjeno je bilo končno, da se podaljša mandat obojestranskih šolskih svetovavcev.

»Consortium musicum« v goriški stolnici

Zbor in orkester »Consortium musicum« iz Ljubljane pod vodstvom Mirka Cudermana je v soboto, 23. t.m., nastopil v goriški stolnici s koncertom, ki ga je pripravila radijska postaja Trst A. Prireditelj spada v okvir javnih koncertov, s katerimi želi tržaški sedež »RAI« predstaviti javnosti pomembnejše deželne skladatelje.

V prvem delu koncerta smo poslušali krstno izvedbo »Maše za zbor, orgle in orkester« goriškega skladatelja Joška Jakončiča (1903-1954). Skladatelj in njegovo delo je šele lansko leto odkril prof. Pavle Merku iz Trsta. Joško Jakončič je bil na Dunaju učenec Riharda Straussa. Že leta 1921 se je zanimal za dunajsko ekspresionistično šolo, kasneje pa je postal prijatelj glavnega predstavnika slovenskega glasbenega ekspresionizma Marija Kogojca. Vsa ta poznanstva in študij seveda niso ostala brez odmeva v njegovi glasbeni ustvarjalnosti. Po ocnah strokovnjakov spada Jakončičeva maša med najtehtnejša dela slovenske glasbene literature v naši deželi v takratnih letih. Pri poslušanju te skladbe smo spoznali, da gre pri Jakončiču za skladatelja, ki je zelo dobro obvladal zborovski in orkestralni stavek ter je v svojem, za tedanje razmere zelo naprednem glasbenem izrazu šel korak dalje od marsikaterega znanega slovenskega cerkvenega skladatelja.

V drugem delu sporeda je »Consortium musicum« izvajal kantato »Jeftejeva prisega« patra Hugolina Sattnerja v novi orkestraciji Kruna Cipčija. Kantata je dokaj konvencionalna, a solidno zgrajeno delo, v katerem prihajata do izraza zlasti zbor in solisti.

Izvedba obeh del je bila dovršena, nekoliko je motila nerodna postavitve orkestra, zbor, solisti in orgel na galeriji stolne cerkve, kajti poslušalci so celotnemu ansamblu kazali hrbet. Včasih je

Jugoslovanski predsednik Tito je s soprogo na obisku v Združenih državah. Obiskal bo tudi Kanado. Kot je poročal jugoslovanski tisk, se bo Tito na poti domov ustavil tudi v Londonu, da bo imel na željo britanske vlade pogovore tudi z njo. Nanašali se bodo baje na evropske in druge mednarodne probleme.

Gospodarski položaj v Sloveniji

Gospodarski položaj v Sloveniji ni rožnat. Dobra tretjina gospodarskih podjetij v Sloveniji ocenjuje — po poročilu v »Dnevniku« — svojo likvidnost za kritično in sedem osmin slovenskih industrijskih podjetij ob koncu septembra ni imelo dovolj denarja za nakup surovin in reprodukcijskega materiala. To se bo poznalo pri produkciji v poznejšem obdobju.

Septembra so se cene spet dvignile, od produkcijskih (0,2 odst. glede na avgust), preko grosističnih (2,2 odst.) do drobno prodajnih (1,6 odst.). To je vplivalo na dvig življenjskih stroškov, ki so se se povečali septembra za 1 odst. v primerjavi z avgustom. V primerjavi z lanskim septembrom pa je štiričlanska družina v Sloveniji izdala letošnji september 18,2 odst. več za nujne življenjske potrebe.

Računajo, da je zdaj v Sloveniji okrog 50.000 brezposelnih. V tujini dela okrog 60-70.000 ljudi iz Slovenije. Ni pa znano, koliko slovenskih otrok je s starši v tujini. Ti otroci hodijo v tuje šole in pozabljajo slovensko, kot se pritožujejo slovenski prosvetni delavci.

bilo pri izvajalcih čutiti nekoliko neenotnosti, zlasti pri vstopih, orkester pa je večkrat preglasil pevski zbor in soliste. Pohvaliti moramo zlasti ženski del zbora, in oba solista (sopranistka Marija Gorenc in basist Jože Stabej), medtem ko so bili moški, zlasti tenorji, prešibki. Kot celota pa sta pevski zbor in tudi orkester zvenela zelo ubrano in polno.

Za sobotni glasbeni večer lahko rečemo, da je bil lepo umetniško doživetje. Prav ansamblu »Consortium musicum« iz Ljubljane se moramo zahvaliti, da smo v zadnjih letih spoznali tudi več znamenitih del iz zakladnice nabožne glasbene literature, tako n.pr. Verdijev »Requiem«, Händlov »Mesias« in Bachov »Pasijon po sv. Janezu«, ki jih osrednje poklicne glasbene ustanove preveč zapostavljajo. Upajmo, da bo »Consortium musicum« tvorno nadaljeval v tej smeri.

Namestnik rimskega državnega pravdnika je pred kratkim uradno sporočil pristojni parlamentarni komisiji, da je med preiskavo, ki je v teku v zvezi z nekaterimi licitacijami Podjetja državnih cest (ANAS), ki baje niso potekala redno, tako da so se nekatera podjetja in posamezni projektanti z njimi neupravičeno okoristili, guotovil, da obstajajo indici, po katerih bi pri teh kaznivih dejanjih bila soudeležena bivši minister in sedanjí tajnik socialistične stranke Mancini ter demokristjanski minister Natali.

V zvezi s to hudo obtožbo, ki sta jo oba ministra takoj odločno odbila, se je vnel pravi boj med dvema namestnikoma državnega pravdnika v Rimu in nekateri vidnimi socialističnimi parlamentarci, boj, ki se lahko razvije v spopad med celotnim sodstvom in italijanskim političnim razredom. Parlamentarna komisija, ki je edina pristojna za preiskavo v tem primeru, bo torej morala zadevo proučiti v vzdušju, ki ni najbolj primerno. Medtem se je tudi vnela ostra časopisna polemika, v katero so posegla tudi uradna glasila posameznih strank.

Pač pa se je zunanjetrgovinska bilanca Slovenije septembra izboljšala. Izvoz se je v primeri z avgustom povečal po vrednosti za 15 odst., uvoz pa se je zmanjšal za 7 odst. V prvih devetih mesecih letošnjega leta je dosegel izvoz vrednost 3 milijarde 554 milijonov din, uvoz pa vrednost 6 milijard 903 milijarde din. Negativni saldo prvih devetih mesecev letošnjega leta znaša 3 milijarde 349 milijonov din, v istem obdobju lani pa je znašal 2 milijardi in 627 milijonov lir.

V Sloveniji je slišati vse močnejše zahteve po novi, tretji gospodarski reformi v Jugoslaviji, potem ko sta se prejšnji dve ponesrečili.

☆

GLASBENA MATICA - TRST

V soboto, 6. novembra 1971 ob 21. uri

v Kulturnem domu

SLOVENSKI OKTET

JOŽE KORES

DANILO ČADEŽ

ANDREJ ŠTRUKELJ

TONE KOZLEVČAR

MARJAN ŠTEFANČIČ

PETER CARE

BOŽO GROŠELJ

PETER AMBROŠ

Umetniški vodja: dr. VALENS VODUŠEK

Prejeli smo:

ŠE O HABILITACIJAH NAŠIH PROFESORJEV

Izjava

Podpisani profesorji, ki so v skladu z okrožnico ministra prosvete z dne 12. dec. 1970 opravili didaktične habilitacije za poučevanje na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom na Tržaškem, nasprotujejo kakršnemukoli poskusu, nagovarjanju ali zahtevi po razveljavitvi teh izpitov s strani odklonjenih kandidatov, ustanov in posrednikov.

Podpisani nadalje izjavljajo, da so se omenjeni didaktični usposobljenostni izpiti vršili v popolnem skladu s čl. 9 okrožnice ministra prosvete z dne 12. dec. 1970 in drugih tozadevnih veljavnih predpisov.

Trst, 20. oktobra 1970. Sledi 27 podpisov

Podpisniki nam tudi sporočajo, da je bila zgornja izjava poslana prosvetnemu ministrstvu v Rim in v vednost mešani komisiji, ki je do pred dnevi zasidala v Beogradu. (Ured.)

OSTRA POLEMIKA

Pisma uredništvu

ODPRTO PISMO

Z ozirom na »Pismo uredništvu«, objavljeno v Primorskem dnevniku dne 21. oktobra 1971 in v zadnjem »Novem listu« (in podpisano od nekega doslej v naši javnosti nepoznanega »Odbora za sanacijo slovenske šole«, ugotavljajo podpisani člani profesorskega zbora slovenske gimnazije-liceja v Gorici, da so v objavljenem besedilu pisma navedeni nedokazani in neutemeljeni očitki, celo osebne žaljivke (»profesorčki«), naperjene proti članom profesorskega zbora, da bo šola »crknila« in da bodo predavali praznim stenam.

Ihtavi in žaljivi prizvok takega pisanja prav gotovo škodi ugledu in rasti naše šole, jo blati in ponižuje z neresničnimi očitki profesorski zbor, ki nima s habilitacijskimi izpiti in njih izidi nobene zveze. Obenem pa z brezpotrebno in škodljivim mitiziranjem ustvarja poceni razlikovanje med samimi profesorskimi vrstami.

Tudi očitek, da pada število dijakov, ni resničen. Za zastarele učbenike profesorji ne nosijo nobene krivde, pač pa ustrezni činitelji, ki bi morali poskrbeti za finančna sredstva in sestavljalce. Podpisani profesorji, od katerih nekateri že desetletja poučujejo s prav tako odličnimi ocenami na isti šoli in ki so vzgajali že več rodov naših sedanjih javnih ali poklicnih delavcev, odbijajo zaplotniške žalitve in pocestna obkladanja s »profesorčki« in ugotavljajo, da skrivni odbor za »sanacijo« šole isti s takim pisanjem samo škodi, ne pa pomaga.

Gorica, 23. oktobra 1971.

Bednarik Rado, Bratuž nAdrej, Černic Ivan, Marjan Bednarik, Vanda Sever, Kaz. Humar, Ida Primožič, Komac Lučka, Sirk Albin

O PISMU »ODBORA ZA SANACIJO«

»Odbor za sanacijo slovenske šole« iz Gorice nam je poslal v objavo drugo pismo, v katerem nadaljuje s polemiko o habilitacijskih izpiti za profesorje srednjih šol in hkrati obravnava splošno stanje na slovenskih srednjih šolah v Gorici.

Ker so določene trditve kočljivega značaja, bomo pismo objavili, ko se bomo prepričali o njegovi utemeljenosti in ko bomo poznali imena članov tega odbora.

(Uredništvo)

◇◇◇

Zaradi naglih sprememb, ki zajemajo tudi Goriško, se vedno bolj čuti potreba, da se znanstveno proučijo pojavi naše ljudske kulture, preden izginejo. Na to opozarjamo našo mladino.

S Tržaškega

Italijansko - jugoslovansko sodelovanje proti onesnaženju okolja

Na dvodnevnem posvetovanju v Trstu je italijansko-jugoslovanska komisija proučila najvažnejša vprašanja onesnaženja, ki zadevajo obmejna področja Italije in Jugoslavije.

Komisija se je seznanila z raziskavami, ki so že v teku v Trstu o stanju onesnaženja vodovje v zalivu, in sicer na področjih, ki so najbližja mestu. Te raziskave so v tesni zvezi s programom postavitve primernih naprav za preprečevanje onesnaženja, katerega je izdelala tržaška občinska uprava. Pri tem pa prihajajo v poštev vprašanja vskladi- tve tržaških naprav s tistimi, ki so bili že uresničeni v Slovenskem Primorju, ter z načrtom, ki so ga sprejeli organi republike Slovenije za dokončno rešitev tega vprašanja.

Komisija je bila obveščena, da je bila na Tržaškem dana prednost reševanju vprašanja mestne odplake le iz praktičnih razlogov. Industrijska odplaka, ki je v Trstu omejena le na eno področje in se ne steka v mestno kanalizacijo, pa predstavlja glavni vir onesnaženja. Industrijske odplake se bo pristojna občinska komisija lotila, čim se bo končala sedanja faza dela. Komisija ugotavlja tudi važnost vprašanj, ki nastajajo zaradi onesnaženja z rudninskimi olji, ter sodi, da morajo oblasti in pristojni tehniki na obeh straneh meje vključiti to vprašanje v glavno študijo, o kateri so tudi razpravljali.

Komisija je tudi ugotovila, da se študijske smernice na obeh straneh meje popolnoma skladajo. Ta skladnost je samo navidezno

naključna; v resnici je praktičen dokaz o znanstveni in tehnični resnosti, s katero sta se obe strani lotili vprašanja, čeprav sta zdaj nista bili obveščeni o delu na eni, oziroma na drugi strani meje. Komisija je nato poudarila, da skupni namen, ki ga je treba zasledovati, ni samo v zaščiti zdravja in pokrajinskih lepot, temveč tudi v zavarovanju morskih ekoloških sistemov in človeškega ambiena v najširšem smislu. Da bi temu smislu prišlo do največjega obojestranskega sodelovanja, je delegacija slovenske republike predlagala ustanovitev stalne podkomisije, katero bi sestavljalo določeno število strokovnjakov. Komisija je ta predlog sprejela brez pridržkov. S to stalno podkomisijo bi tako lahko prišlo do praktičnih rezultatov, to se pravi do postavitve naprav za racionalno odstranjevanje odplake.

Slovenska delegacija je izrazila potrebo, da se vprašanje onesnaženja morja ne prou-

čuje samo na področju blizu tržaškega ozemlja in slovenske obale, temveč naj se razširi na širše področje celotnega gornjega Jadrana in to zaradi razumljivih praktičnih in tudi zaradi znanstvenih razlogov.

Italijanska delegacija je v celoti sprejela to priporočilo in se obvezala, da bo vzbudila zanimanje za to vprašanje tudi pri drugih italijanskih krajevnih upravah. Italijanska delegacija sodi, da se bodo tudi druge krajeвне uprave pridružile tem stališčem. Komisija je soglasno ugotovila, da v okviru postavljenega programa, ostaja v ospredju vprašanje zaščite zgornjega toka Timave-Reke. V tem smislu je komisija sklenila, da se bo čimprej sestala in nadaljevala s praktičnim delom. Med drugim je tudi ugotovila, da delo za postavitev primernih naprav v Ilirski Bistrici napreduje po določenem načrtu.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom

Bertolt Brecht
BOBNI V NOČI
drama in komedija

V četrtek, 4. novembra ob 18. uri (Abonma Red F - okoliški)

Seja vodstva Slovenske skupnosti

V sredo 20. oktobra, se je sestel na redno tedensko sejo izvršni odbor Slovenske skupnosti. Člani odbora so proučili trenutno politično stanje ter razne probleme v zvezi s slovensko narodno skupnostjo.

Kar zadeva potek popisa prebivalstva v naši pokrajini, izvršni odbor Slovenske skupnosti ugotavlja, da raznašalci ne razpolagajo z zadostnim številom slovenskih obrazcev, kot tudi to, da popisovalci nimajo natančnih navodil glede slovenskih razmer; zato je izvršni odbor Slovenske skupnosti pozval slovenske prebivalce, naj zahtevajo in izpolnijo slovenske pole.

Slovenska skupnost je tudi posredovala pri pristojnih šolskih oblasteh, da se čimprej uredi poklicni stalež učiteljev v začasnih razredih, ki so bili letos na novo odprti zaradi večjega števila slovenskih osnovnošolskih otrok.

Nazadnje je izvršni odbor Slovenske skupnosti razpravljal še o pripravi obiska pri predsedniku Colombu.

PROGRAM MISIJONA V ŠEMPOLAJU

Ljudski misijon v šempolajski župniji bo skušal od 31. oktobra do 8. novembra dati priložnost za versko in duhovno obnovo s splošnimi in stanovskimi govori, morda tudi s srečanji za verske de-

bate in, kajpak, s primernimi liturgičnimi in ljudskimi pobožnostmi.

Slovesni sprejem misijonarjev z župnikovim pozdravom, maše in misijonsko pridigo bo v nedeljo, 31. t. m., ob 18. uri. Na programu so za navadne dni ob 9. uri in ob 19.30 misijonske pridige, v popoldanskih urah pa bo to, kar bodo farani sami izbrali in želeli. V treh prazniških dneh pa bo prazniški urnik: ob 8., 10.30 in 15. uri.

Ker se med farani že sedaj opaža zanimanje za misijon, je pričakovati tudi dobro udeležbo, kajti misijon daje priložnost, da se kristjani izkažemo pred svetom in pred svojo vestjo, kaj smo v resnici: ali zavedni ali pa boječ člani verske skupnosti.

SESTANEK S ČLANI OBČINSKIH KONZULT

V ponedeljek, 25. t.m. je Slovenska skupnost priredila sestanek svojih svetovalcev, ki so bili izvoljeni v krajevne konzulte. Prisotne na sestanku, ki je bil v novih prostorih v ul. Ghega 8-I. in katerega so se udeležili tudi člani izvršnega odbora, je najprej pozdravil predsednik dr. Harej, nato je glavne probleme nakazal tajnik dr. Štoka, dr. Dolhar pa je osvetlil nastanek, namen in način delovanja rajonskih konzult ter glavne programatične točke programa Slovenske skupnosti z zvezi s krajevnimi konzultami.

Po poročilih se je razvila daljša razprava, v katero so posegli vsi prisotni ter nakazali stvarne probleme, s katerimi so se že srečali in katere nameravajo v bližnji prihodnosti obravnavati v teh krajevnih forumih. Ponovno je bila poudarjena zahteva, da se slovenskim svetovalcem omogoči polnopravno izvajanje njihovih nalog s tem, da se namestijo sposobni in kvalificirani tolmači, ki bodo kos položaju.

Slovenska skupnost bo v krajevnih konzultah ob razpravi občinskega proračuna za prihodnje leto zavzela odločno stališče, da se uredijo še vsa tista nerešena vprašanja v občinskem obsegu, ki neposredno zanimajo Slovence in od rešitve katerih je odvisno dostojno in nemoteno sožitje obeh narodnosti.

USTANOVIL SE JE »MLADINSKI KROŽEK JANKA PREMRLA - VOJKA«

Po večmesečnem rednem delovanju se je te dni dokončno izoblikoval krožek mladih ljudi, ki se je poimenoval »Mladinski krožek Janka Premrla - Vojka«.

Krožek, ki združuje visokošolce, dijake višjih in srednjih šol ter mlade zaposlene ljudi, ima namen poživiti kulturno-prosvetno delovanje, spodbujati mladega človeka k študiju važnih vprašanj našega časa, posebno narodnega vprašanja; iskati stike z mladimi ljudmi vseh nazorov in mišljenj tako na Tržaškem kakor na Goriškem in Beneškem ter v Sloveniji; zanimati se za socialno in ekonomsko problematiko našega časa, našega kraja in naših ljudi; organizirati študijska srečanja o perečih problemih slovenskega prebivalstva, posebno mladincev; javno nastopati, ko gre za življenjska vprašanja našega človeka.

Visoki predstavniki sodstva v Ljubljani

V soboto, 23. t.m., so se v Ljubljani prvič uradno srečali najvišji predstavniki tržaškega in slovenskega sodstva. S tržaške strani so se srečanja udeležili predsednik prizivnega sodišča, glavni pravdnik, predsednik okrožnega sodišča, načelnik okrajnega sodišča, nekateri italijanski odvetniki in predstavniki društva »Pravnik«. Slovensko sodstvo in javno tožilstvo pa so predstavljali njuni najvišji zastopniki. Prisoten je bil tudi zastopnik ljubljanske odvetniške zbornice.

To prvo uradno srečanje je bilo predvsem informativnega značaja in udeleženci so ob-

ravnavali zlasti razlike med italijanskim in jugoslovanskim pravnim ustrojem. Pri razpravah je bila z obeh strani izražena želja po bolj pogostih srečanjih, na katerih bi poglobili vprašanja, ki zanimajo sodstvo na obeh straneh meje.

Tržaške goste je v prostorih slovenskega parlamenta sprejel bivši jugoslovanski veleposlanik v Rimu in sedanji član slovenskega ustavnega sodišča dr. Darko Černež. Po skupnem kosilu na Bledu in ogledu blejskega gradu so goste sprejeli še v ljubljanski mestni skupščini.

PRVIČ NEKAJ O BENEŠKIH SLOVENCIH

Pretekle dni je obiskala Ljubljano uradna delegacija videmske pokrajine, ki jo je vodil pokrajinski predsednik Turello. V slovenski prestolnici si je ogledala razne kulturne in gospodarske ustanove. Imela pa je tudi pogovore z uradno slovensko delegacijo, ki jo je vodil minister slovenske vlade Štrukelj.

Poročilo o pogovorih, ki so se nanašali na sodelovanje obmejnih področij, zlasti na turističnem in gospodarskem ter kulturnem polju, prvič omenja slovensko manjšino v videmski pokrajini, v smislu, da se bo začelo misliti na reševanje tudi njenih problemov. To je najbolj razveseljiv stavek poročila o obisku, ki je bil, kot vse kaže, zelo zadovoljiv za obe strani.

KITAJSKA V OZN

(nadaljevanje s 1. strani)

sovjetskega se bo verjetno izoblikoval še tretji blok, kitajski, in s tem bodo manjše države še bolj potisnjene v kot. Sporazumevanje med tremi bloki bo šlo mimo njih in mnogokrat tudi na njihov račun. V čarovniški lonec svetovne politike bo začel sipati svoja čarovna zelišča še tretji, kitajski čarovnik. Sicer pa bomo videli, kaj se bo skuhalo. Morda tudi kaj dobrega. Vsekakor je konec enega razdobja v svetovni politiki in začenja se novo.

TEDENSKI PREGLED DOMAČEGA ŠPORTA

10. MEMORIAL M. FILEJ 1971

Odbojka — Razpis in pravilnik

1. Odbojarski turnir bo organiziralo S. Z. Olimpija in bo predvidoma v Gorici na igrišču v Katol. domu.

2. Turnirja se lahko udeležijo moške in ženske ekipe. Moške ekipe bodo lahko nastopile v dveh kategorijah: člani in dečki (1955 in mlajši).

3. Sistem tekmovanja bo določen pozneje, in sicer po številu prijavljenih moštev; če jih bo 5 ali več, se bo igralo v kolih in po izločilnem sistemu.

4. Vsaka tekma se bo igrala na dva dobljena seta od treh možnih igranih.

5. Tekme bodo potekale po pravilniku FIPAV-a in po glavnem pravilniku za 10. Memorial. Ekipa, ki se ne bo predstavila na igrišču 15 minut po najavljenem začetku tekme, bo izgubila b.t.

6. Organizator si pridržuje pravico, da določi nosilce skupin in spremeni zgornji pravilnik.

7. Organizator ne odgovarja za škodo ali poškodbe, ki bi jih kdorkoli utrpel med tekmovanjem.

8. Vpis je treba poslati do 2. novembra zvečer na sedež Olimpije (Viale XX Sett. 85, tel. 81-120); vpisnina znaša 600 lir za vsako moštvo.

9. Začetek tekmovanja bo v petek 5.11. ob osmih zvečer in se bo nadaljevalo v soboto 6. novembra t.l.

ATLETIKA na Šolskem stadionu v Gorici v soboto, 23. in v nedeljo 24. oktobra (objavljamo imena prvouvrščenih in rezultate):

Moški člani in starejši:

Tek na 100 m — Mazzelli Coorrado, Arte Go, 12"1; daljina — Ciliesa Ugo, ASU Ud., 6.63 m; krogla L. Špacapan Mirko, 10,49; disk Špacapan Mirko, Gorica, 33,15 m.

Rupa-Peč

Nekaj misli o ljudskem štetju

Kakor po drugih občinah, tako se tudi pri nas nadaljuje in končuje sestavljanje ter pobiranje popisnih pol za ljudsko štetje.

Tudi pri nas imajo ljudje svoje pomisleke, pripombe, pritožbe in šaljivke ob pogledu na tiste pole. Predvsem pravijo, da so zelo nejasno sestavljene in jih neizobražen človek le težko pravilno izpolni.

Zdi se, kakor da je poglavitni namen tega štetja napraviti statistiko stranišč in stanovanjskih prostorov. Drugi namen pa da je, vsaj na Goriškem, skriti navzočnost slovenskega prebivalstva in pokazati s številkami elektronskih računalnih robotov, da Slovencev sploh ni. Na polah tudi ni nobenega stolpca za navedbo jezika ali narodnosti. To štetje bo torej tudi pri nas pokazalo spačeno sliko prebivalstva.

Še vedno smo priča, kako je naš človek potiskan v stran, samo zato ker je Slovenec. Fašistično sovraštvo do nas se po črnem jarmu ni bogve kaj omililo.

Da bo resnica bolj popolna, moramo tudi same sebe malo obtožiti. Koliko ljudi je med nami, ki se še bojijo ali sramujejo svojega materinega jezika in jih je sram ali strah

poudariti, da so slovenskega rodu. Koliko jih je med nami, ki jih je sram ali strah zaradi osebne preračunanosti postati član kake slovenske kulturne ali gospodarske skupnosti. Če bi pa hoteli biti, ne vedo, pod katero strujarsko ali strankarsko barvo bi se udeleževali.

To so naše hibe, ki bi se najbrže pokazale tudi v primeru, da bi imele popisne pole posebne rubrike za navedbo narodnosti. Ta ali oni bi je iz teh ali podobnih vzrokov ne izpolnili.

PROŠNJA OBČANOV — JAVNA DELA

Zadnje čase so goriški mestni upravitelji še precej brigajo za popravo in urejevanje nekaterih mestnih ulic, tudi izven mestnega središča. Na vrsti so tako ulice od nekdanjega Katarinijevega trga proti Livadi.

Te dni spet kopljejo in urejujejo odtoke po dolgi ulici vzporedno z uršulinskim zidom. Dolga cesta je že nekaj dni neprehodna, skoraj tudi za pešce.

Prebivalci mestne četrti na Livadi so mnemnja, naj bi mestna uprava obenem poskrbela za polaganje odtočnih cevi vseh vrst napeljav, ne pa da bi se godilo kot doslej. Najprej se napeljejo in pokrijejo plinske cevi. Potem se zopet koplje jarek za vodovodne in se spet pokrije. Po nekaj mesecih je cesta spet vsa razrvana, ker se napeljujejo cevi za greznične odtoke, tako da niso te ceste nikoli končane in v redu.

Kaj bo pozimi v snegu in dežju, ko stoji tod voda do gležnjev visoko, ker ni pravih odtokov?

ŠOLSKÉ UREDBE

Solsko leto in pouk se že drugo leto več ali manj uspešno razvijata. Vendar še obstajajo težave od strani poklicanih višjih šolskih oblasti. Tako se na primer na osnovni šoli v Ulici Randaccio še vedno ne izpolnjujejo obljubljene uredbe in nastavitve tretje učne moči. Nadalje, kje so popravljene ali nove šolske stavbe in učilnice, za katere tudi veljajo še lanske, če ne še prejšnje šolske uredbe in naredbe?

Mogoče se bo tudi glede naših šolskih razmer kaj spremenilo, ker prihajajo iz Rima glasovi, da bo vlada vodstvo naših šol tako uredila, da bomo imeli v Trstu, v Gorici in za deželo posebne slovenske šolske podokrbnike. Baje bodo imenovanja prišla še pred Božičem. V pošteved pridejo šolski ravnatelji ali redni profesorji. Novica o delni samostojni upravi slovenskega šolstva je razveseljiva. Samo da bi besede kmalu meso postale.

PRVE POČITNICE

Goriški šolski skrbnik je odredil, da bo 3. novembra praznični šolski dan. Ker so vmes še Vsi sveti in je 4. novembra državni praznik, bodo trajale prve letošnje šolske počitnice od ponedeljka 1. novembra do petka 5. novembra. Če štejemo, po dijaško, še zadnjo oktobrsko nedeljo, bo kar šest dni počitnic.

☆

Bera grozdja v Goriških Brdih (Slovenija) je bila letos zaradi suše polovico manjša kot znaša letno povprečje. Nabrali so le za 400 vagonov grozdja.

Naraščalniki:

Tek na 80 m — Mazzelli Coorrado, Arte Go, 9"8; tek na 1000 m — Marangon Gianc., UGG Go, 3'17"; daljina — Ciliesa Sergio, RSU Ud., 5.63 m; višina — Ciliesa Sergio, 180 cm; krogla — D'Elia Mario, Gorica, 10,79 m; disk — D'Elia Mario, 23,2 m; troskok Ciliesa Sergio, 11,62 m; švedska štafeta — Gorica (Marjan Kranner, Marko Kranner, Peterlin, Komel) 2'18"6. Najboljši tehnični rezultat: Špacapan Mirko, met diska, 544 točk (samo slovenski tekmovalci).

Peterboj: 1. Kranner Marko, Gorica, 2101 točk, 2. Kranner Marjan 2049 točk.

Dečki:

80 m — Devetak Albert, Gorica, 12"9; hoja na 2 km — Cotič Marko, 13'19"7; 1000 m Ganesi Franco, Podgora, 3'13"4; daljina — Cotič Marko, 4,01 m; višina — Devetak Karel, Dom, 140 cm; krogla — Devetak Karel, Dom, 11,9 m; peterboj — Devetak Albert, Gorica, 1143 točk.

Najboljši tehnični rezultat: Devetak Karel v metu krogla.

Ženske članice in mladinke:

Višina — Komjanc Ida, Brda, 125 cm; daljina — Komjanc Agata, Brda, 3,9 m.

—0—

NAMIZNI TENIS - Moška B liga

SOKOL - DUOMOFOLGORE (TV) 5:2

Ekipa Sokola je v nedeljo gladko odpravila najnevarnejšega tekmeca za osvojitev prvega mesta svoje skupine! Moštvo Duomofolgore, ki ima v svojih vrstah celo bivšega mladinskega prvaka Trifoglia, ni moglo našim predstavnikom do živega. Postava Nabrežincev je po sklepu trenerjev bila naslednja: Košuta B., Bole E. in Fabjan J., ostal je torej zunaj Ukmar, ki pa bo nastopil že v pri-

(nadaljevanje na 7. strani)

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Tiepolo v Passarianu

V vasi Passariano blizu mesteca Codroipo je že od konca junija odprta razstava v počastitev 200-letnice smrti velikega beneškega slikarja Giovannija Battista Tiepola (1696-1770). Zanimanje javnosti za to kulturno prireditev je izredno, tako da so razstavo podaljšali še za teden dni — do nedelje, 7. novembra. Razstava doživlja vsak dan, zlasti ob nedeljah, rekorden obisk, kar je vsekakor zasluga tudi dobro pripravljene propagande na različnih ravneh.

Vilo Manin v Passarianu je v 18. stoletju dal zgraditi zadnji beneški dož in mu je služila kot poletna rezidenca. Fasada tega poznobaročnega dvorca je obrnjena proti jugu, z leve in desne strani pa oklepa dvorišče na tej strani ogromna kolonada, približno tako kot Berninijeva pred cerkvijo sv. Petra v Rimu. Organizator je ravnal zelo premišljeno, da je postavil razstavo v to stavbo, ki je nastala ob zatonu Serenissime, v času, ko je deloval tudi eden zadnjih velikih beneških slikarjev G. B. Tiepolo. Vila Manin je znana tudi iz politične zgodovine, saj so tukaj sklepali o koncu Beneške republike (1797-), v njej pa se je večkrat mudil sam Napoleon, o čemer priča soba z ohranjeno originalno empirsko opremo.

Giovanni Battista Tiepolo se je rodil 5. marca 1696 v Benetkah. Zelo mlad je stopil v šolo Gregoria Lazzarinija in že pri dvajsetih letih postal samostojni mojster. V prvem obdobju svojega ustvarjanja je še slikal pod močnim vplivom nekaterih beneških slikarjev, zlasti Lazzarinija, Benkovića, Piazzette, kasneje pa se je osamosvojil in dosegel samostojni slikarski izraz. Tiepolo se je kmalu osvobodil Piazzettovih barv, kolorit se mu je postopoma razvijal do svetlih tonov, nanešenih v širokih in čistih barvnih plasteh.

Tiepolo je tudi zadnji veliki predstavnik iluzionističnega slikarstva (iluzionizem — gre za slikanje namišljenega prodora v prostor s pomočjo naslikanih arhitektonskih členov) in je to zvrst razvil do pravega viška.

Njegova prva samostojna dela so se pojavila že v 20. letih 18. stoletja. Slikal je predvsem po raznih beneških plemiških palačah in cerkvah, tako n. pr. v cerkvi »I Gesuati« med leti 1737-1739. V stropni sliki »Prenos Marijine hišice iz Nazareta«, ki je bila uničena med prvo svetovno vojno, je dosegel pomemben vrh v iluzionističnem slikarstvu. Leta 1751 je skupaj s sinom Giovannijem odšel v Würzburg na Bavarskem, kjer je v knezoškofjskem dvorcu naslikal prizore iz življenja Friderika Barbarosse.

Po vrnitvi v Benetke leta 1753 je sledilo najbolj plodno obdobje v njegovem življenju; mnogo je slikal tudi izven Benetk in s svojim čopičem okrasil veliko cerkva in podeželskih plemiških vil. Leta 1762 ga je povabil španski kralj Karel III. v Madrid, kamor je odpotoval skupaj s sinovoma Giovannijem in Lorenzom. Na kraljevem dvoru je poslikal s freskami dve dvorani. V Italijo se ni nikoli več vrnil ter je umrl v Madridu 27. marca 1770.

G. B. Tiepolo je zelo pomemben kot freskant, vendar je slikal tudi oljne slike z najrazličnejšo tematiko: portrete, žanrske prizore, krajine, nabožne slike, zgodovinske prizore, karnevalske sprevede in slovesnosti v Benetkah ter vedute, ki so napovedovale celo vrsto poznejših slavni beneških vedutistov (Guardi, Belotto idr.). V svojih slikah je znal biti zelo dramatičen, silno duhovno poglobljen in večkrat močno čustven. V skladu s tem je seveda spreminjal kompozicijo in barvno skalo.

S freskami v Würzburgu in Madridu je močno vplival na nemško in špansko poznobaročno slikar-

stvo. Barok se kaže predvsem v kompoziciji in značilnih diagonalnih pogledih v prostor, vendar to ni več nabrekel in gostobeseden barok 17. stoletja: barve so prečiščene in svetlejšje, kar je gotovo vpliv sodobnega rokoka. Tiepolo je tudi odličen portretist in je v svojih delih znal pričarati močno notranjo karakterizacijo upodobljenca. Ukvarjal se je tudi z bakrčezom; zelo znana sta dva ciklusa: »Capricci« in »Scherzi di fantasia«.

Na razstavi v Passarianu si lahko ogledamo 100 oljnih slik, 120 risb in 100 grafik. Vse to gradivo je prineseno z najrazličnejših koncev sveta: od Detroita v ZDA, Hamburga, Stockholma, Würzburga, Krakova itd., do bližnjega Vidma, Trsta in Benetk. Nekatere njegove oljne slike zavzemajo kar monumentalne dimenzije (gre za ogromna platna iz beneških cerkva). Izredno zanimive so risbe in grafike. V risbah-večinoma osnutkih za velika platna — se na najbolj neposreden način kaže njegova močna umetniška osebnost. Grafični cikli pa so polni nekega temnega in grozotnega občutja; za vsem tem slutimo vzdušje zahajajoče slave starodavne beneške republike.

Razstava je vredna ogleda, kajti priložnost, videti toliko Tiepolovih del na enem mestu, se ne bo zlepa več ponovila. Obisk v Passarianu pa lahko združimo še z ogledom urbanistično zelo zanimive Palmanove in nekaterih Tiepolovih del v Vidmu (stolnica, nadškofijska palača, muzej in cerkev »La Purità«).

M. V.

NI BIL »SLOVENEK - ZAMUDNIK«

V Prirodoslovnem muzeju v Ljubljani so odprli prenovljeno zbirko mineralov in ob njej odkrili doprsni kip baronu Žigi Zoisu, ki je to zbirko zbral in želel, da tudi po njegovi smrti ostane v njegovi ljubljani domovini na Kranjskem. Kranjski deželni stanovi so zbirko ob ustanovitvi kranjskega deželnega muzeja v Ljubljani odkupili, da je postala osnova muzejskih zbirk. Štela je okrog 5000 mineralov z vsega sveta in bila med prvimi in najboljsejšimi v Evropi.

Zoisov doprsni kip je napravila kiparka Dora Novšak — Cimerman.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

V soboto, 30. t. m. ob 21. uri in v nedeljo, 31. ob 16. uri

gostuje

GLEDALIŠČE »KOMEDIJA« IZ ZAGREBA

z glasbeno komedijo

GOSLAČ NA STREHI

Po pripovedkah SOLEMA ALEJHEMA

napisal: JOSEPH STEIN

Besedilo pesmi: SHELDON HARNICK

Glasba: JERRY BOCK

Režiser: VLADO ŠTEFANČIČ

Scenograf: ŽELJKO SENEČIČ

Dirigent: FERDO POMYKALO

Koreograf: RAY HARRISON

Abonentni Slovenskega gledališča imajo 50 odst. popusta

Prodaja vstopnic vsak delavnik ob 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; v nedeljo eno uro pred pričetkom predstave. Rezervacije na telefon 734265.

Diskusija v Društvu slovenskih izobražencev

V ponedeljek zvečer je bil v Društvu slovenskih izobražencev v ulici Donizetti 3 v Trstu drugi debatni večer. Na programu je bila razprava o letošnjem predavanju dr. Jožeta Velikonja v Dragi o »Zdomski Sloveniji«. O tem sta spregovorila Ivan Breclj in Franc Jeza.

Ivan Breclj je v zgoščenih obliki in po lastnih izkušnjah prikazal zdomsko Slovenijo v Argentini ter poudaril ljubezen tamkajšnjih naših ljudi do slovenstva in njihovo prizadevanje, da mu ne le ostanejo zvesti, ampak da ostanejo tudi živa in plodna njegova veja. Rekel je, da se v narodnostnem pogledu prav dobro drži in da zanje ne velja pesimizem, ki ga je glede zdomske Slovenije pokazal v svojem predavanju v Dragi prof. Velikonja. Breclj je tudi ožigosal v Trstu zelo razširjeno mnenje, da je treba odklonilno in prezirljivo sprejeti vse, kar pride od Slovencev iz Argentine, in je zavrnil očitke in predsodke, ki jih le prepogosto širijo o njih ljudje, ki razmer med tamkajšnjimi Slovenci sploh ne poznajo.

Franc Jeza je spregovoril o zdomski Sloveniji na splošno in poudaril predvsem njeno vlogo v nadaljevanju tradicionalnega slovenskega pluralizma na vseh področjih, zlasti pa na kulturnem in političnem. Brez zdomskega kulturnega pluralizma bi bila podoba današnje slovenske kulture enostranska in nepopolna. Omenil je velik prispevek zdomske slovenske kulture k sodobni slovenski literaturi od objave Balantičeve lirike do knjig Zorka Simčiča, Tineta Debeljaka, Rude Jurčeca in drugih, tudi verskih, političnih, filozofskih in zgodovinskih, ki nadaljujejo tradicijo slovenskega duhovnega pluralizma. Po njegovem je pojav asimilacije otrok izseljencev nekaj naravnega, ker zanje je realni svet pač tisti, v katerega so rojeni in ki jih obdaja. Od matične domovine in slovenskega naroda doma pa bo odvisno, ali bodo ti otroci naših zdomcev in celo njihovi potomci ponosni na

domovino in ljudstvo svojih očetov, ali pa se ju bodo sramovali. Rekel je tudi, da je zdomska Slovenija ves povojni čas dozdaj tako kulturno kot materialno več dala domovini kot domovina njej.

Ker se je Jeza v svojem referatu na kratko dotaknil tudi nekaterih drugih predavanj v Dragi in omenil, med drugim vprašanje narodnega zatiranja, ki ga je obravnaval dr. Zalokar, in tam obravnavano vprašanje ustavnih reform v Jugoslaviji ter slovenske državnosti, se je na žalost debata, ki je sledila, hitro »zataknila« v to vprašanje, namesto da bi bila poglobila in še bolj osvetlila vprašanje zdomske Slovenije. A tudi glede te diskusije v glavnem niso šli dalje od vprašanja asimilacije. Diskusija je bila sicer zelo živahna, a razblinjena in po nepotrebnem obtežena z ihto nekaterih diskutantov v njihovih posegih. Pokazala pa je, kaj ljudi zanima in njihovo ne le miselno, ampak tudi čustveno zavzetost za slovensko problematiko.

★

V torek so v Ljubljani pokopali mladega gledališkega igravca, člana ljubljanske drame Toneta Slodnjaka. Pokojnik, ki se je v zadnjih letih uveljavil predvsem v modernih gledaliških delih, je umrl za posledicami prometne nesreče.

Mestno gledališče ljubljansko je uprizorilo novo komedijo Žarka Petana »Raj ni razprodan ali Reforma v paradizu«. Režiral je Miran Herzog.

Letošnjo Nobelovo nagrado za književnost je dobil čilski pesnik in diplomat Pablo Neruda. Zdi se, da Švedska akademija znanosti zelo ceni pesnike-diplomate.

V ljubljanski Mali galeriji razstavlja zelo zanimiva najnovejša dela slikar Jože Ciuha.

V oceno smo prejeli:

Cerkev v sedanjem svetu, št. 9-10, letnik 1971.

Sodobno kmetijstvo

JESENSKO GNOJENJE TRAVNIKOV

Travnati svet pomeni za kraški svet izhodišče smotrne živinoreje, vendar daje v povprečju še vedno premajhne pridelke. Izkoriščanju in negovanju travnikov se posveča premalo pozornosti. Razen v redkih primerih, sploh ne prihaja do rednega gnojenja, posebno z mineralnimi gnojili, katerih uporaba bistveno pripomore h količinsko in kakovostno večjim pridelkom.

Nekaj osnov o travnatem svetu

Trava v vseh oblikah predstavlja osnovno krmo; sestava travnate ruše je merodajna za kakovost krme. Vsako travnato rušo sestavljajo trave, metuljnice (npr. detelja) in zeli. Trave so v dobri ruši najštevilnejše zastopane. Razlikujemo visoke in nizke trave. Metuljnice so številčno manj prisotne. Metuljnice imajo lastnosti, da s pomočjo posebnih bakterij, ki živijo na njihovih koreninah, osvaja dušik iz zraka, ki ga nato izkoristijo kot dragoceno hrano. Zeli (in pleveli) so včasih v travni ruši močno zastopane. Res so nekatere zeli v travni ruši nevšečne, vendar vsaka zel še ni plevel. Mimo redilnih snovi vsebujejo še razne dišave (krma je zato okusnejša in to posebno na Krasu) in so bogate na rudninskih snoveh. Razmerje med travami, metuljnicami in zelišči je različno, na travnikih za košnjo je približno 50:20:30, na travnikih za pašo pa močno prevladujejo trave. Vpliv različnega izkoriščanja je očiten.

Izkoriščanje travnatega sveta

Učinek stalne košnje se kaže v povečanju deleža zeli in deleža visokih trav, učinek paše pa se kaže v pospeševanju rasti bele detelje, v izpodirvanju zeli in v nastanku goste travne ruše zaradi muljenja in teptanja pašnih živali. Oba načina kažeta torej na določene pomanjkljivosti, kombinacija obeh bi še najboljje ustrezala.

Zemlja in gnojenje

Zemlja je živa snov. V njej potekajo mnoge spremembe. Rastlinam moramo nuditi ustrezne gojitvene pogoje. Najpomembnejša sestavina zemlje je humus, ki ji daje lastnost vpijanja in zadrževanja vlage, zračnost in sposobnost, da veže hranilne snovi. Humus je hkrati hrana za talne drobnoživke, ki opravljajo v tleh nadvse pomembno delo s preoblikovanjem organskih in anorganskih snovi. Tako postanejo razni odpadki, hlevski gnoj, kompost in ostanki rastlin za rastline dostopna hrana. Velik pomen humusa je zlasti v tem, da izboljšuje zračnost zemlje, jo delo rahlo, prhko. Tako humus kot druge hranilne snovi se izrabljajo zaradi delovanja drobnoživk, predvsem pa zaradi odzemanja zemlji hranljivih snovi s strani rastlin. S pridelkom odzemanja zemlji vsako leto več vrst rastlinskih hranil, največ dušika, fosforja, kalija in kalcija. To so glavna rastlinska hranila, ki jih kulturne rastline črpajo v večjih množinah. Priroda deloma sama skrbi za nadomestitev izgubljenih snovi, vendar pri kmetijskem izkoriščanju to niti od daleč ne zadostuje. Pa tudi sam hlevski gnoj in kompost ne zadostujeta za kritje primanjkljaja hranilnih snovi v zemlji. Zato si uspešno pomagamo z rudninskimi gnojili. Za zadostno založenost zemlje s hranilnimi snovmi bi morali vsaj vsako tretje leto poskrbeti za izboljšano ali meliorativno gnojenje. V vmesnih letih ni treba tako močno gnojiti, ven-

dar ostane pridelek prav tako velik in kakovosten. Tudi na kraških tleh je možno s pravilnim gnojenjem doseči izdatno izboljšanje in povečanje mrve. Naši travniki so v veliki večini izčrpani, posebno primanjkuje fosforja in zaradi izpiranja tudi apnenca. Tako za apnenje kot fosfatizacijo poskrbimo najbolje z uporabo Tomaževe žindre, katere učinek je tudi v naših kislih travniških tleh največji. Razen dostopnega fosforja ima Thomasov fosfat tudi kalcij, ki ugodno vpliva na reakcijo tal. Apno, ki ga vsebuje Tomaževa žindra, slihih tleh enako učinku apnenca. To so dokazali poskusi med učinkom žganega apna, apnenca, Tomaževe žindre ter apnenskega dušika in nitromonkala. Tomaževa žindra je kot nalašč primerna rastlinam, ki kot metuljnice in trave imajo dolgo obdobje rasti. Najprimernejši čas za trosenje Tomaževe žindre na zakisane travnike je tedaj, ko ruša počiva — torej od pozne jeseni do zgodnje pomladi.

Uporabljati le dobro preperel hlevski gnoj

Če že uporabljamo hlevski gnoj (nekateri ga hranijo predvsem za gnojenje trte, ker je

tam bolj potreben in učinkovit), potem moramo trositi de dobro preperel hlevski gnoj, katerega je treba enakomerno raztrositi. Debelplast gnoj namreč duši travno rušo. Količine ne smejo biti prevelike — okoli 150 stotov na hektar. Priporočamo le jesensko trosenje z dodatnim gnojenjem z mineralnimi gnojili ob koncu zime ali zgodnji spomladi.

Mnogo boljši učinek na travnato rušo ima kompost, ki je odlično in ceneno gnojilo, če ga pravilno pripravimo. Vsak kmetovalec bi lahko imel kompostišče, kjer bi lahko odlagal kuhinjske odpadke, smeti, rastlinske odpadke, listje, slamo, pepel, vendar ne plevela. Kompost dozori povprečno v dveh letih.

Redno gnojenje z rudninskimi gnojili

Jeseni trosimo Tomaževa žindra (500-1000 kg na ha in posamezna gnojila — fosforja približno 500 kg na ha, kalija — 400-600 kg na ha proti koncu zime pa gnojila, ki vsebujejo dušik ali vsa tri glavna hranila (kompleksna gnojila). Tomaževa žindra našim kmetovalcem kupujejo v sosednjih obmejnih krajih, ker je na Tržaškem ni dobiti. Kot dušično gnojilo je priporočljivo uporabljati amonijev sulfat (150-300 kg na ha). Zgodaj spomladi ali proti koncu zime lahko gnojimo tudi z gnojili, ki vsebujejo vsa tri hranila (kompleksna gnojila v razmerju NPK 5:12:9 ali 4:18:12, in sicer približno 700 kg takega gnojila na hektar.

Tedenski pregled domačega športa

(Nadaljevanje s 5. strani)

hodnjem kolu v Bocnu. Prva tekma je bila na sporedu med De Lillom in Fabjanom. Nekoliko slabši gost je po zagriznem boju premagal domačina z 2:1, in sicer predvsem zaradi neizkušenosti našega predstavnika, ki je morda preveč občutil odgovornost prvega nastopa v D ligi. Naslednjo točko so Nabrežinci izgubili proti Trifogliu in tudi tokrat je klonil Fabjan, ki pa je proti mnogo boljšeemu nasprotniku zaigral res v odličnem slogu. Pomislimo naj, da je v drugem nizu naš predstavnik zgubil že z 20:15, ko se je zbral in po zagriznem boju za vsako žogico premagal gosta s 24:22. Zadnji set pa je Fabjan zgubil predvsem zaradi opomina, ki ga je prejel od glavnega sodnika in ki ga je precej razburil. Ostala dva predstavnika »rdečih« sta lahko odpravila z vsemi nasprotniki in v rekordnem času osvojila točke vedno s čistim 2:0.

Izidi:

Fabjan - De Lillo 1:2; Bole - Trifoglio 2:0; Košuta - Bettiol 2:0; Fabjan Trifoglio 1:2; Bole - Bettiol 2:0; Košuta - Trifoglio 2:0.

ODBOJKA - Moška B liga

BOR - INTREPIDA 3:2 (10:15, 15:9, 5:15, 15:2, 15:7)

Plavi so v svojem prvem nastopu na letošnjem prvenstvu le s težavo odpravili postrtovalne, a povprečne fante Intrepide. Plavim se predvsem pozna še neviranost in pomanjkanje skupnih nastopov. Borovce je zaradi vojaških obveznosti zapustil Uršič, pristopila pa sta Neubauer in Germani, ki sta v lanskem sezoni nastopala za tržaški Libertas. Že od začetnih udarcev, potem ko so domačini takoj povedli s 6:1, se je videla velika kakovostna razlika med obema moštvoma, saj je lansko leto Intrepida nastopala v C ligi. Sredi prvega seta pa se je nekaj našim zataknilo in gostje so brez posebnih težav osvojili set. V drugem setu so se Tržačani oddolžili, že naslednjega pa so zelo nerodno izgubili. Bali smo se že, da smo pred pravo katastrofo plavim. Veljak in tovariši pa so uredili svoje vrste, Neubauer je vstopil v prvo postav namesto Fučke, kateremu v soboto ni šlo, in ostala dva seta so naši fantje gladko osvojili. Tako

se je igralcem in zvestim navijačem odvalil kamen s srca. Naši fantje razpolagajo z res dobrimi elementi, s katerimi prof. Veljak lahko meri zelo visoko; treba bo še, da se zlasti dva nova elementa povsem vključita v moštvo in da vsi čimprej prebolijo, predvsem psihološko, odhod Uršiča. Letošnje prvenstvo je še zelo dolgo in naporno, zato bodo Borovci ob vsaki tekmi, zlasti doma potrebovali zvestih navijačev, ki jim bodo znatno pripomogli k dobri uvrstitvi na končni lestvici.

KOŠARKA — Naraščajniški turnir Bora

Bor je v soboto in nedeljo organiziral dobro uspele turnir za naraščajnike, katerega so se udeležile ekipe Saba, Servolana, Polet in Bor. V izločilnih tekmah je Bor brez posebnih težav odpravil Polet z 59:33, Saba pa je proti vsakemu pričakovanju premagala Servolano z 59:56. Tako so se torej v finalu srečali Bor in Saba za prvo mesto, Polet in Servolana pa za tretje. Turnir je zelo uspel in je tržaški, tudi italijanski, javnosti dokazal, da Slovenci v Trstu razpolagamo z dobrim naraščajem. Tekme so bile tehnično veljavne in zlasti sobotna med Sabo in Servolano je bila tudi zelo napeta. Finalni tekmi pa sta bili precej neuravnoteženi, saj so s precejšnjo lahkoto zmagali favoriti. Servolana je tako z jasnim 89:52 premagala postrtovalne Poletovce, med katerimi se je zlasti izkazal Edi Sosič; Bor pa je tudi brez posebnih problemov odpravil Sabo in tako osvojil prvo mesto.

Lestvica: 1. Bor, 2. Saba, 3. Servolana, 4. Polet.

XII. SLOVENSKE ŠPORTNE IGRE

MED DVEMA OGNJEMA

Športne igre se bližajo koncu. V nedeljo so odigrali še tekme med dvema ognjema za mladince in mladinke. Med mladinci je Kontovel A brez težav osvojil prvo mesto pred R.M.V. in Kontovelom B; pri mladinkah pa so dekleta Krasa - Sokola premagala Gajo in Cankar in tako osvojila zlato medaljo.

Lestvica:

Mladinci: 1. Kontovel A, 2. RMV, 3. Kontovel B, 4. Gaja, 5. Kras - Sokol.

Mladinke: 1. Kras-Sokol, 2. Gaja, 3. Cankar.

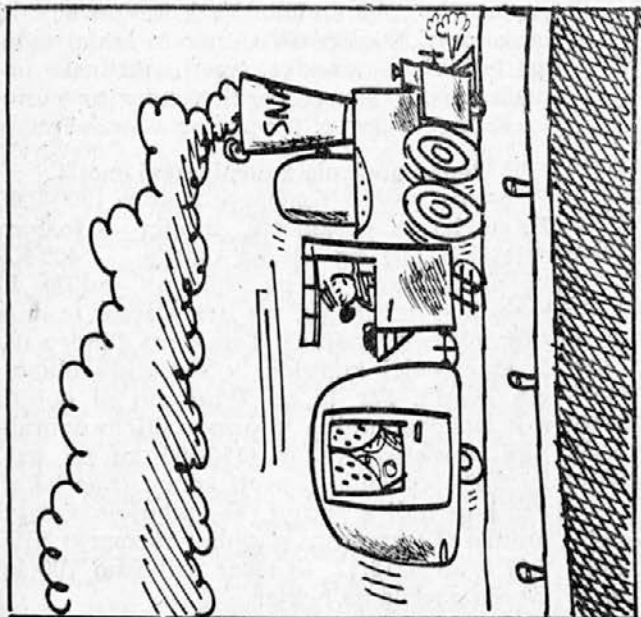
hetna

Piše B. T. riše M. B.

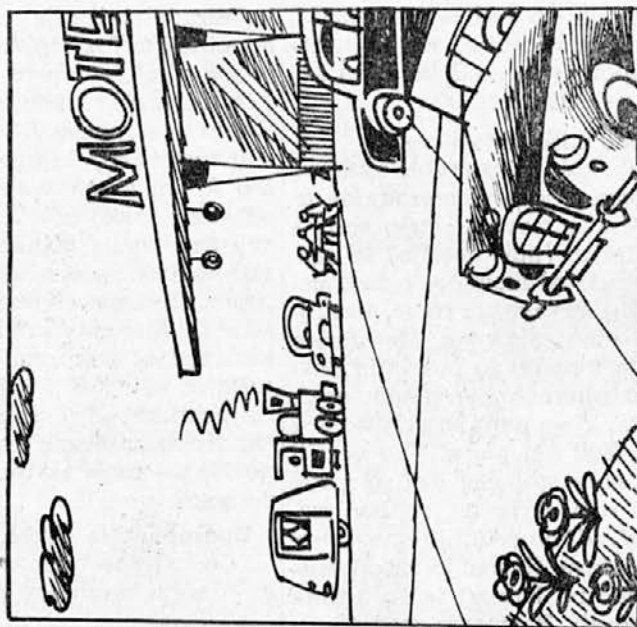
S POLNO PARO 13

na morje

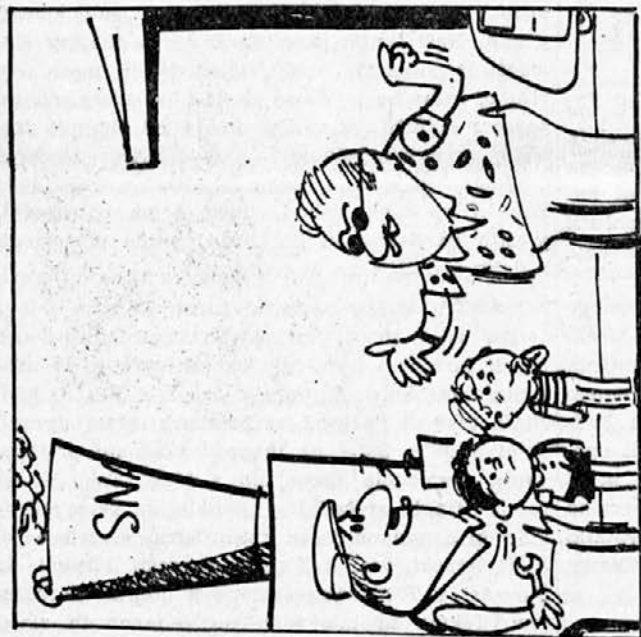
Dopoldne je pripeljal svoj pokvarjeni avto na servis, pa so mu tu prevedli v angleščino napis: Rezervnih delov nimamo!

Razložil je torej mister John fantoma in mojstru da je pripravljen poravnati račun za popravljeni dimnik, če bi fanta bila tako prijazna, da bi na svojo lokomotivo pripela njegovo prikolico.

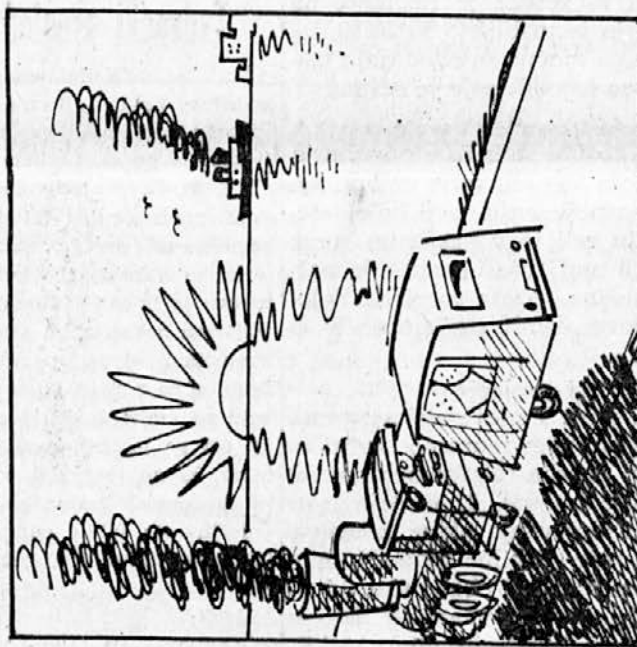
Ustavili so se pred modernim motelom. Direktor motela jih je opazil skozi okno. »Pravi čudaki so tile Angleži,« je dejal sam pri sebi. »Toda gostinec mora biti prožen,« je dodal, »takoj jutri naročim pri pleskarju novo tablo: »LOKOMOTEL!«

Naato je poslal nad nove goste tri natakarije. Gostje so naročili večerjo.

»Vrneva vam čez mesec dni dva taka rezervna dela! Pod našo stolpnico jih je sedem!« sta go rotala. No, mojster je bil neizprosni. Vrtel je ključ naprej. Prvi vijak so se že skotalili po tleh in še ostali bi se, če ne bi pristopil možakar, ki je od daleč opazoval prizor. Bil je to mister John, Anglež in turist.

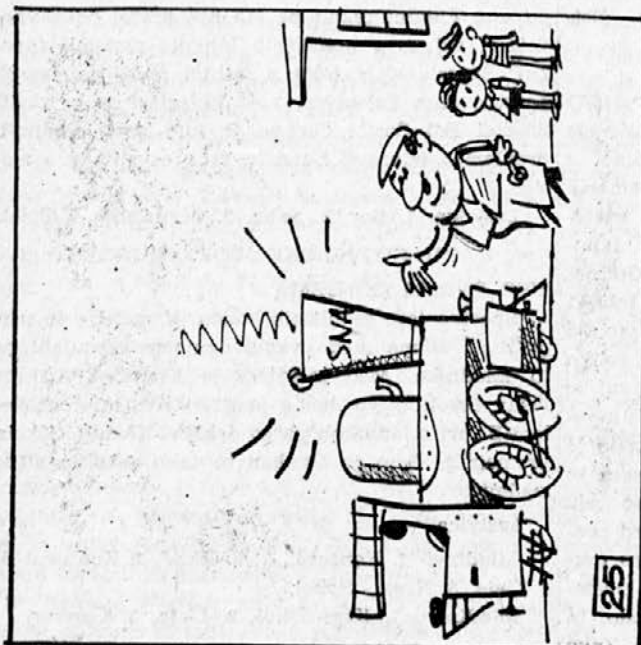
Na dvorišču je imel svoje vozilo s prikolico.

bankovcem...

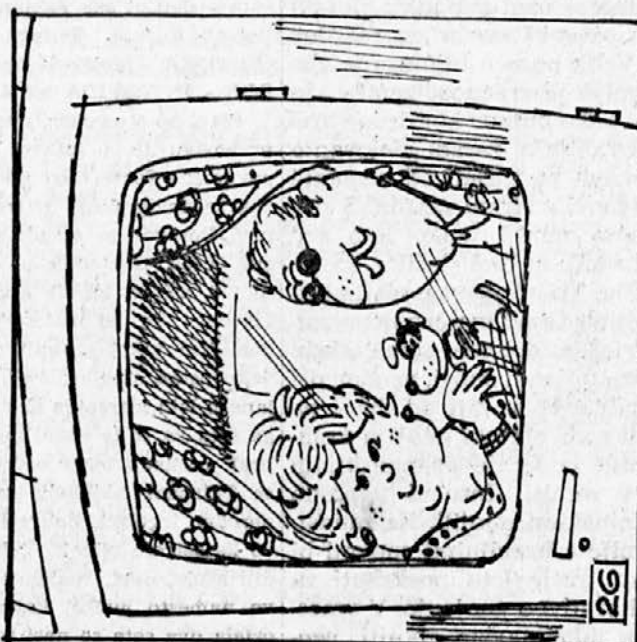
Po zadnjih kilometrih avtoceste je šlo hitro. Pre hiteli so kakih sto tovrnjakov in že so ugledali široko morsk gladino. Rdeče sonce se je potopilo vanjo.

»Beautiful!« sta rekla mister John in njegova soproga. »Tako! Tu sva« sta si dejala Blaž in Tomaž.

25. Petdeset dolarjev! Blaž in Tomaž sta zazijala od začudenja. Mojster je opazil, da jima številka ne gre v glavo, pa je vzel ključ in začel ročno spet odvijati dimnik, rekoč »Pravi! Rezervni del lahko vzamem nazaj, če nista za to ceno. Uvozil sem ga zase in sem ga vama bil pripravljen dati prijateljsko, s čisto izgubo...«

»Nikar!« sta skočila fanta.

26. »Nič lažjega kot to!« sta zaploskala fanta.

Pripeli so torej belo prikolico na črno lokomotivo — ki je bila še bolj črna, potem ko jo je imel v rokah mehanik — in se odpeljali imenitno, kot še nikoli! V lokomotivi strojevodja Blaž in kurjač Tomaž, v prikolici pa mister John, soproga Margaret in psiček Fifi...

Mojster je pomahal za njimi s petdesetdolarским